

Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

POSUDEK

vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Petra Peřínková

Název práce: Postavení věřitelů zůstavitele v pozůstalostním řízení

Jméno a příjmení vedoucího: Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

Kontrola shody: < 5%

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autorka zvolila aktuální téma zejména s ohledem na změny přinášené rekonstruovaným dědickým právem. Jde o téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i proběhlé diskuse v odborných periodikách (zejm. Ad notam, Právní rozhledy, Bulletin advokacie a jiné) a namnoze disparátní závěry publikované v aktuální komentářové literatuře. Autorka v úvodu své práce vymezuje její cíle (pojednání o postavení věřitelů v pozůstalostním řízení) a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu nejsou sice v úvodu zřetelně naznačeny, avšak z práce samotné je patrné, že autorka zvolila deskriptivně-analytický a místy historicko-komparativní přístup, který kombinuje s evaluací judikatury (zejm. té aktuální), aby nakonec dospěla k syntetizujícímu poznatku. V tomto ohledu autorka prokázala schopnost nadhledu nad zákonným textem, projevila znalost judikatury (třebaže nikoli veškeré), kterou kriticky analyzuje, vyhodnocuje a její závěry patřičně komentuje. Svou prací se dotkla hned několika velmi diskutovaných problémů souvisejících s platnou právní úpravou odpovědnosti za dluhy zůstavitele, a to otázky podmínek pro odloučení pozůstalosti (*separatio bonorum*), vztah k obecnému opatření závěry pozůstalosti, význam náhradové pohledávky, účinky (ne)konvokace věřitelů, důsledky neuplatnění pohledávky a řady dalších. Za velmi přínosné považují rovněž zařazování praktických příkladů, jež vhodně ilustrují jednotlivé – zejména složitější probírané otázky.

2. Logická struktura a členění diplomové práce:

Text (145 tis. znaků) je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je povětšinou logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle – až na níže uvedené výjimky (srov. bod 4 a 5) – navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy de lege ferenda. Práce je rozdělena do 6 kapitol, kdy první dvě usilují o stručnou základní charakteristiku dědické sukcese z obecného a zejména historického pohledu a plní spíše roli metodologicko-propedeutickou. Třetí kapitola se celistvě věnuje vymezení prostředků ochrany věřitele a analyzuje platnou (OZ 2012) českou právní úpravu (s exkurzem do vybraných historických souvislostí a širších konotací). Zde autorka identifikuje některé specifické problémy a vhodně je tematizuje (kap. 3.4 a 3.5 a 3.6). Následující výklady analyzují účast věřitele v samotném řízení, rozsah odpovědnosti za dluhy a likvidaci pozůstalosti.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý relativně dostatečný počet bibliografických pramenů, které autorka správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Autor Dědického práva rakouského... se nicméně jmenoval E. Tilsch (nikoli Tilsche). Poznámkový aparát jeví se jinak adekvátní. Výběr literatury a pramenů základna je reprezentativní a zahrnuje jak tituly aktuální právní nauky, tak publikace reflektující právní úpravu starší, jakož i odkazy na literaturu čistě historickou. Lze ocenit, že autorka neváhá konfrontovat základní názory

české doktríny a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru, jakož i rozdílné pohledy naší judikatury.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je bohužel slabou stránkou předkládané práce. ZZŘS není zákoníkem (str. 12); „nevyhradí výhradu“ (str. 18); „možnost, že by bylo možné“ (str. 22); nesrozumitelné souvětí na str. 23 (V tomto případě...)...; společné jmění manželů se **nevykládá** (str. 26); „budou za dluhy dlužit...“ (str. 27) a další. Práci vytýkám především ledabylé zacházení s právní terminologií: povinný díl (nikoli podíl) – str. 14; pozůstalostní řízení (nikoli jednání) – str. 19; občanské právo jako obor se nenovelizuje (novely se týkají občanského zákoníku jako předpisu) – str. 22; k zániku pohledávky nedojde prostou výzvou k doplacení (str. 26), nýbrž až jejím skutečným splněním; rozdíl mezi stavením (promlčení) a stavěním (str. 38); K přehlédnutí, překlepům či absenci interpunkce dochází bohužel poměrně často, jako by práce postrádala finální jazykovou a stylistickou korekturu (str. 7 správně má být „osobně se ztotožňuji“; **tato** práva jsou omezena – str. 15; zůstavitelovy dluhy – str. 15; jednacím **řádem** pro okresní soudy (str. 19); nevyčerpali by věřitel – str. 20); pokud **odpadnou** důvody (str. 23); a **následně** (str. 24)

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu podnětných někdy polemických názorů a závěrů.

U ústní obhajoby by se mohla blíže vyjádřit či lépe objasnit:

- o za zásadní nešvar pokládám nerozlišování pojmů ručení a odpovědnost, autorka je používá (systematicky) v celé práci, jako by šlo o synonyma (str. 19, 27 an; 41 an; 45), třebaže mezi oběma instituty je základní rozdíl.
- o nemohu se ztotožnit se závěrem (str. 7), že řízení o pozůstalosti je ve skutečnosti spor o dědictví jednotlivých dědiců – toto krajně zjednodušující tvrzení zcela popírá charakter řízení o pozůstalosti, jakožto řízení nesporného.
- o na str. 13 hovoří o mnoha odborných autorech – které další kromě Brejlové má na mysli?
- o na str. 20 hovoří o relativní neplatnosti – mám za to, že jde ve skutečnosti o **neúčinnost!**
- o jak by se autorka domáhala **reivindikační žalobou** zřízení určitého práva? (str. 21)
- o proč je dle autorky vhodnější označení zcizení dědického práva? (str. 27) – se závěrem samotným nepolemizují, jen postrádám argument

6. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce

Práce je po odborné stránce – s výhradami výše uvedenými – standardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorčiny dobré znalosti vybrané hmotněprávní problematiky, jakož i souvisejících procesních otázek a celkovou širší orientaci v citovaných oblastech.

Závěr:

Předložená práce prokázala – s připomínkami výše – autorčinu samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu, její schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné judikatuře. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s předběžným hodnocením **velmi dobře**.

Diplomovou práci hodnotím stupněm: velmi dobře.

Datum: 5. 4. 2019

Podpis vedoucího diplomové práce